

BOSNA I HERCEGOVINA

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA BOSNE I HERCEGOVINE

Trg Bosne i Hercegovine

N/r članovima Kolegija oba doma PSBiH

Predmet: Otvoreno pismo Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine

Veza: Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja BiH

Obaveza primjene principa preventivnog djelovanja
Želimo Bosnu i Hercegovinu bez farmi krznašica!

Poštovani predstavnici sva tri konstitutivna naroda u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine, inicijativu za produženje roka zabrane uzgoja krznašica pokrenulo je jedno udruženje - Udruženje uzgajivača i simpatizera činčile, koju sveukupno čini oko 150 članova.

Sa druge strane, Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH obratila se Koalicija bez krzna, koju je do 5. septembra činilo 14 udruženja iz raznih oblasti: zaštita životinja, zaštita okoliša, Udruženje Poljoprivrednika FBiH i Pravni institut BiH. Navedena udruženja su se obratila prije, tokom i nakon Javne rasprave održane u organizaciji Ustavnopravne komisije Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH. Danas je uz Koaliciju još 27 udruženja iz oblasti zaštite okoliša.

Shodno navedenom, jasno je da je Dom naroda do sada donosio odluke u korist velike manjine u odnosu na veliku većinu. Skrenuta je pažnja na činjenicu da se u BiH pored činčila uzgajaju i ubijaju kune radi proizvodnje krzna. Prema izvještaju Uprave za indirektno oprezivanje, krzno kuna se iz BiH izvozi u zemlje Zapadne Evrope.

Također, za vrijeme Javne rasprave obećano je od strane holandskih uzgajivača kuna da će "investirati" u Bosnu i Hercegovinu ukoliko dozvolite prolongiranje roka stupanja na snagu zabrane na dodatnih deset godina.

Iako je u skladu sa Arhuskom konvencijom Ustavnopravna komisija Doma naroda zaprimila komentare potpisane od svih nas, a koji se činjenično protive produženju roka zabrane uzgoja krznašica, ipak su isti prokomentarisani u samo jednoj rečenici, te se nastavilo ignorisati struku i apele većine stanovništva BiH, a u korist ekološki štetnoj manjini.

Činjenica je da identična zabrana na snagu stupa u Holandiji 2024. godine, te da su se mnogi holandski uzgajivači preselili u Poljsku, uz prethodno identična obećanja o investicijama, masovnom zapošljavanju i poboljšanju ekonomskog potencijala te zemlje. No, sada, pet godina nakon tog obećanja Poljska predlaže zabranu uzgoja krznašica zbog stravičnog onečišćenja okoliša te zemlje, gubitka turističkog potencijala, te utvrđenosti da ova grana poljoprivrede nije donijela obećana zapošljavanja, a ekonomski potencijal je ugrožen zbog uništenja prirodnih resursa. Navedenu zabranu zahtijeva preko 100 lokalnih zajednica uz podršku cjelokupne javnosti Poljske.

Navedene lokalne zajednice usprotivile su se farmama krzna zbog činjenice da se stravičan smrad širi i do 9 kilometara od farmske lokacije, te zbog toga stanovnici okolnih mjesta nisu u mogućnosti, pogotovo u ljetnim mjesecima, otvoriti prozore. Došlo je do pojave enormnog broja muha, evidentirano je redovno izbijanje fekalija, zagađenje izvorskih voda i jezera, kao i ilegalni priključci

na vodovodnu mrežu. Kune vrlo uspješno i često pobjegnu sa farmi i, kao predatori, upadaju na farme pilića, te samim tim čine štetu po ruralnu privredu.

Jasno je da Bosni i Hercegovini prijeti i gori scenarij zbog sljedećih činjenica:

1. Okolišna infrastruktura u BiH je na izuzetno niskom nivou,
2. U Poljskoj djeluje oko 900 farmi kuna, a u Holandiji preostalih 185, a svaka farma broji i do 50.000 životinjskih jedinki,
3. Sistem kontrole farmi krzna u BiH ne postoji. Nadležno Ministarstvo nije nikada sačinilo registar istih, a što je bilo dužno u skladu sa spornim članom Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja,
4. Farme krzna nisu uvedene u sistem okolinskih dozvola, a Federalni Zakon o zaštiti okoliša je već četiri godine u predzakonodavnoj proceduri, kao i srodni zakoni i podzakonski akti, poput Zakona o upravljanju otpadom.

Ovim putem Vas podsjećamo da ste dužni postupati po principu **preventivnog djelovanja**, na osnovu Sporazuma o pridruživanju i stabilizaciji sa Evropskom unijom, a koji je inkorporiran u zakonodavstvu svih nivoa vlasti Bosne i Hercegovine iz oblasti okoliša, te članovima 4. i 6. postojećih Zakona o zaštiti okoliša Federacije BiH i Zakona o zaštiti životne sredine Republike Srpske¹. Obzirom da je zaštita okoliša većim dijelom u nadležnosti entiteta, zakonodavni organ Bosne i Hercegovine dužan je podržavati rad nižih nivoa vlasti.

Shodno navedenom, od Vas **zahtijevamo odbacivanje Prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i dobrobiti životinja BiH** zbog dobrobiti svih građana Bosne i Hercegovine.

Dostavlja se:

- a/a
- Naslovu
- medijima

¹ "zaštita okoliša/životne sredine": sve odgovarajuće djelatnosti i mjere kojima je cilj prevencija od opasnosti štete ili zagađivanja okoliša, reduciranje ili odstranjivanje štete koja je nastala i povrat na stanje prije izazvane štete;¹

A član 6: „Pri postojanju prijetnje od nepopravljive štete, nedostatak pune znanstvene podloge ne može biti razlogom za odgađanje uvođenja mjera smotrenosti i prevencije za spriječavanje daljnje degradacije okoliša.

Korištenje okoliša organizira se i obavlja na način koji:

- rezultira najnižim mogućim stupnjom opterećenja i korištenja okoliša;
- spriječava zagađivanje okoliša i
- spriječava štetu po okoliš.

Pri korištenju okoliša mora se ispoštovati načelo prevencije, tj. pažljivo upravljati i ekonomično koristiti sastavnice okoliša, te svesti na najmanju moguću mjeru stvaranje otpada primjenom reciklaže nastalog otpada, odnosno ponovnog korištenja prirodnih i umjetnih materijala.

S ciljem prevencije u korištenju okoliša primjenjuju se najbolje raspoložive tehnologije.

Korisnik okoliša koji znači opasnost po okoliš ili uzroči štetu po okoliš dužan je odmah obustaviti radnju koja znači opasnost ili uzroči štetu.

Ukoliko je šteta nastala kao posljedica dosadašnjih djelatnosti korisnika, korisnik ju je dužan otkloniti i popraviti nastalu štetu u okolišu.“

Koalicija bez Krzna BiH
Zagrebačka 29, Sarajevo
Koalicija-bih@protonmail.com
+387 61 817 445

Centar za
životnu sredinu

Koalicija bez Krzna BiH
Zagrebačka 29, Sarajevo
Koalicija-bih@protonmail.com
+387 61 817 445

**Ekološka udruga
„Majski Cvijet
Buna“, Zaton bb,
88000 Mostar**

